ПОЈЕДИНИ БРОЈ 50 ПАРА.

„Застава“ излази сваки дан осим понедељника и празника. — Претплата је 400 К на годину, 200 К на пола године, а 100 К на четврт године; за Америку 5 долара на годину. Претплатити се може бар на четврт године.

Издавалац „Застава“ д. друштво.

ЗАСТАВА

ОРГАН РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

Поштарина плаћена у готовом.

Рукописи за лист шаљу се на уредништво „Заставе“, а новац за претплату и огласе на администрацију „Заставе“ Нови Сад. Лазарева улица број 14. — Телефон бр. 110. :: Рукописи се не враћају. ::

Издавалац „Застава“ д. друштво.

Број 288. Нови Сад, у субота 17. децембра 1921. Година LII.

Краљ Александар.

4. (17.) Децембар 1889. године уписан је златним словима у историји нашега народа. Тога дана угледао је света пре тридесет и две године на Цетињу наш млади Краљ.

Судбина је тако хтела, да се из брачне везе Шумадинца, Карађорђева унука, Петра Мркоњића и Црногорке, кћери потомака вековних ироја, да се баш на огњишту старе српске славе, јунаштва и слободе, на Цетињу роди Онај српски јунак, који ће предводити Српски Народ кроз највеће и најтеже борбе и ратове, у којима ће се извојевати слобода и уједињење не само српског него и хрватског и словеначког народа.

Вековни снови, идеали, муке и борбе нашега народа остварени су и приведени циљу под владом Његовог Великог Оца а под Његовим Регенством. Није то био баш тако лак задатак, који је пао на Његова плећа. У данима тешке и претешке, а често и надчовечанске борбе, у данима искушења и у љутој невољи изгнаништва требало је показати не само јунаштва, него исто толико и самопрегоревања и политичке зрелости. И наш млади Краљ заиста је показао, да је дорастао задатку, који се од Њега очекивао. Заједно са својим народом и својом војском наш Краљ јуначки и стојички је претурио преко главе најцрње дане минулог светског рата. И не само претурио преко главе, него се у највећој слави вратио на челу своје војске и свога народа у ослобођену и удвостручену отаџбину.

Пуних седам година, у најсудбоноснијим и најтежим часовима наше новије историје вршио је краљевску власт као регент наш млади Краљ Александар. И тих седам година биле су године најтежих искушења, али и највеће славе. Већ тада је наш млади Краљ показао, да је достојан заменик Свога Великога Оца. Праунук Карађорђев и син Петра Великог и није могао бити друкчији, него да наследи од њих само најлепше и најплеменитије особине њихове.

Ступајући на престо наш млади Краљ упутио је у својој прокламацији и ове речи своме народу: „... Примајући краљевску власт у своје руке, објављујем мом драгом Народу, да ћу веран идеалима Свога Оца, чувати уставне слободе и права грађана, штитити државно јединство и бдити над свима тековинама народним, које су ми у аманет предане ...“

Са пуно вере и поуздања можемо бити убеђени, да ће наш Краљ увек и у свакој прилици остати доследан овим својим речима. Својим досадањим радом Он је дао довољно доказа, да ће и у миру бити исто тако уставан и добар владар, као што је у рату био храбар војсковођа. А поздрављајући младога Краља на дан Његова рођења, желимо Му још дуг и срећан живот на добро и напредак нашега народа и наше уједињене државе Срба, Хрвата и Словенаца.

Живио Краљ Александар!

Наш млади Краљ.

Узвишеног Краља Петра I. нема више међу нама. Он је сада већ историска личност. И као што је некада руски Петар Велики ударио темеље великом руском царству, тако је и наш Велики Петар I. осветио Косово, покајао Сливницу, ујединио Српство први пут у историји а на уједињеном Српству створена је велика држава Срба, Хрвата и Словенаца.

После нашега узвишенога покојнога Краља ступио је на престо његов син Александар. Великог оца заменио је узвишени син. Заиста у историји света ретко се може наћи оваковога примера; ни Александра Великога, ни Душана Силног није имао ко да наследи на престолу, па су се њихова царства брзо расплинула.

Наш млади краљ Александар вративши се као победитељ Турака на Куманову и Бугара на Брегалници, Он мораде примити бреме тешког државнога живота на своја младићска рамена. Но не прође готово ни година дана а Он започиње рат са свима непријатељима Српства па и Словенства. Из тога великога, дугога и крвавога рата наш нови Душан, Александар Мађедонски — изилази као победитељ. Вративши се 1918. године у своју ослобођену Велику Србију, Он 1-ог децембра 1918. године прокламова велику уједињену краљевину Срба, Хрвата и Словенаца. И као што се за време ратова борио на бојном пољу, тако се сада мораде борити за Устав и нове законе нове уједињене краљевине. Па када је и тај посао свршио, на Видов-дан 29. јуна о. г. један изрод, један лудак, хтео му је живот да угаси. Но добри Бог сачува њега па и нас све!

Сакупимо се око његова престола, сви сложно, сви братски, потпомогнимо га, да његова владавина буде дуга и срећна; јер када његова владавина буде без трзавица и срећна, бићемо и ми сви срећни и задовољни.

А, Ти, наш млади Краљу, наш ратни друже, знај да смо увек сви ми твоји ратни другови увек и на сваком месту поред Тебе, ми Те чувамо као зеницу ока свога, ми бодрим оком пратимо рад свакога неваљалца. Прими нашу поданичку заклетву на верност, нашу дубоку и трајну веру у твој рад за срећу наше Отаџбине!

Инвалид **Љубиша Ђорђевић.**

Ширење радикалне странке.

У среду 14. о. м. су повереници радикалне странке одржали врло успели састанак у Новом Врбасу. Народни посланици Сима Шевић, Јанко Шијачић, Жарко Продановић и Марко Вилић су у просторијама Касине присутним грађанима говорили о програму радикалне странке. Наш свет је добро упознат са тим програмом. Но нарочито су се наши грађани немачког језика помно интересовали за програм радикалне странке. Немци су овај покрет из Црвенке и Торже примили са особитом симпатијом изразивши жељу, да се једном приликом одржи радикални збор за цео кулски срез и за наше сугрђане немачког језика.

Истог дана после подне су изасланици направили један излет и у Кулу. Импровизирани састанак је врло лепо успео. Било је Немаца и Мађара. На жељу присутних су тумачи радикалног програма говорили немачки и мађарски. Бурно тапшање говорницима је најбољи доказ био, колико је програм радикалне странке пријањао за душу ових људи, који су сад први пут чули: шта значи радикал и шта је радикални програм.

Изасланици су се растали од нових чланова са обећањем, да ће у кратком времену на општу жељу одржати у Кули сремски збор радикалне странке да и несрпски елементи чују програм радикалне странке.

М. В.

Хрватско питање.

После избора загребачког градског заступства листови хрватског опозиционог блока, а по њима и неки наши листови, почели су писати о неком „хрватском питању“. Тога питања међутим код нас нити може нити сме да буде. И Срби и Хрвати и Словенци мораају у овој нашој држави бити потпуно једнаки и равни по правима; ни једно племе не сме за себе да тражи своју посебну државну организацију. Може бити речи о згоднијем и целисходнијем начину управљања и о бољој административној подели државе. Али о каквом цепању и одељивању никада се више не сме повести говор. Само плиткоумни и несолидни политичари и људи који не гледају у даљу будућност и општу корист целог нашег народа и сва три наша народна племена могу бити присталице сепаратизма. Искрени пријатељи нашег народа и наше државе међутим никада неће дозволити да се упропасти ова драгоцена тековина, наша држава. То нека хрватски блок упамти.

Сремац.

РАБОШ.

—**Наседаније једног наметљивца.** Уредник једног новосадског „воденог“ листа је, истина мали растом али зато велик духом. Те ваљаде зато и мисли, да без њега ништа и нигде не може да буде: триста — без њега ништа. Особито воле, да посећује разне конгресе. Тако је н. пр. био на конгресу Радићеваца у Загребу. Тамо истина није упао у очи (т. ј. боље рећи у нос), јер „мирис“ његовог великог духа је тамо био потпуно у складу са околином. У осталом: врана врани очи не копа.

Горе је прошао међутим на земаљском конгресу радикалне странке у Београду. Мада је изрично било објављено, да новинари на те седнице немају приступа, он је ипак (ваљада благодарећи свом малом расту и својој „агилности“) успео да се некако „ушуња“ у просторију где су се одржавале седнице. Али „мирис“ његовог „великог“ духа га је брзо издао, те пошто тај мирис није, овај пут, одговарао околини, г. уредник је био „проветрен“ т. ј. изведен на слободан ваздух по Пери-Комити. Другом којем новинару, који сам себе уважава, такав малер не би никада могао пасирати.

Жао нам је — срце нам се цепа!

Ignotus

Кратке вести.

— Мађарски посланици умешани у Карлову аферу изгубиће мандат. То је мало прашине у очи незадовољним елементима и суседима.

— Порезе у Чехословачкој су дале прихода близу три милијарде више него што се очекивало.

— Хјуз ће затражити од великих сила информалну обавезу да ће поштовати територијални интегритет Русије.

— Француска је спремна да Кини преда Шантунг.

— У Министарству Унутрашњих Дела се ради на нацрту закона о општинским изборима у Војводини.

— Де Вахера, најжешћи вођа иских националиста, одбија сп[illegible] с Енглеском.

— Едисон изјављује [illegible] вештачким путем фабри[illegible]ато.. Благо оној држави, која буде имала тај патент.

— У Шоприњу се одржава плебисцит 14. децембра, а у околини 16. децембра.

— На челу листе Хрватског Блока за општинске изборе у Загребу налази се Стјепан Радић.

— Руси, који живе више од 5 година е иноземству, губе своја грађанска права. Овом наредбом хоће совјетска влада да примора Русе избеглице да се врате у домовину.

— Почетком идуће године обавиће се у Цариграду избор Патријарха источноправославне цркве.

— Од 15. о. м. пустиће се у саобраћај директан воз Загреб — Минхен.

— У Софију су допутовале из Кобурга сестре Краља Бориса Евдокија и Надежда.

— У Русији поново бесни глад. У самарској губернији умрло је за кратко време око 2000 особа. 80 од сто стоке цркава због недостатка хране.

— Ландри, који је преварио 283 вереница, и који је оптужен да је 10 убио, осуђен је на смрт.

— Један део сиромашних Далматинаца настаниће се на Косову.

— У нашој држави има запослених око 18.000 учитеља.

ПОЛИТИЧКЕ ВЕСТИ

Из Чехословачке.

Као што је познато, словачки клерикалци су напустили заједнички чешкословачки клерикални клуб и основали су свој самостални парламентарни клуб. Исто су учинили и словачки клерикалци у Сенату. Чешка клерикална странка покушава да се компромисима дође до споразума, те да се Словаци врате у заједнички клуб, но изгледа да ће то врло тешко ићи. У словачкој јавности се поново осећа дух попа Јуриге, који би хтео да буде нека политичка сила.

У скупштини је усвојен законски предлог да се као оригинал свију наредби сматра чешки и словачки, и да је искључиво државни језик код свију закона и нарадаба аутентичан.

Италија ће тражити од Чехословачке одштету од 180 милијона лира за оружање чешких легионаша на италијанском фронту. Овај корак Италије изазива велико негодовање у Чехословачкој. Он показује перфидност Италије, која тражи новаца тамо, где би требало она да плаћа.

Чехословачке вође земљорадничке странке имају план да створе словенску зелену интернационалу, која би дакле обухватила земљорадничке странке у Чехословачкој, Пољској, нашој Краљевини и у Бугарској, Чехословачки делегати, који су те послове вршили, већ су се вратили са свог пута и тврде да се остварење словенске зелене интернационале ближи крају.

Питање валуте у Европи.

Економска криза, која влада у целој Европи, прети свима државама још већим трзавицама и нарочито финансијско-економским поремећајима. То је забринуло нарочито енглеске и француске, па и немачке финансијске кругове, који су озбиљно почели да мисле на потребне кораке, да би се изашло из те опасне кризе. С једне стране Енглези, с друге стране Французи спремају своје предлоге и програме за акцију за економско оздрављење Европе и учвршћење европских валута. Све је то и у тесној вези са плаћањем немачке одштете. Енглези ће склопити са Немачком споразум сличан Визбаденским споразумом, који је Француска склопила са Немачком, а према којем ће ова давати индустријске производе на име ратне отштете. Енглеска саветује исто и Италији и Белгији. У Немачкој се надају да ће ових дана пасти одлука у том погледу, те да ће већ сам тај факт ублажити економску кризу Немачке, па и целе Европе.

Британско-ирски споразум.

Занимљива је ствар бацити један поглед на британско-ирски споразум. Из њега се види да Енглеска не жали труда нити се боји компромиса да би се измириле противности између Енглеза и Ираца. Значи да Енглези нису поставили теорију да би „шкодило“ ауктитету државе, када би се дошло до споразума.

Пошто је до тог врло значајног споразума дошло, у Доњем Дому је Лојд Џорџ држао говор, у коме је порицао да је британско-ирски споразум понижење за Велику Британију. Он је подвукао факт да је овај споразум примљен са највећом радошћу од свих британских колонија и од целог цивилизованог света. Као и остале доминије, Ирска ће имати потпуну контролу над својом унутрашњом ситуацијом, али ће Ирска и даље остати у нарочитом положају према Великој Британији у погледу војске и марине.

Историјску седницу парламента, на којој ће се расправљати британско-ирски споравум, свечано су отворили краљ и краљица.

У Албанији.

У овој несрећеној земљи све је већи хаос. Из Тиране јављају, да су присталице Есад паше оборише тиранску владу и затворили све министре. Поред овог Марко Ђони изјављује да су лажне оне италијанске вести, које говоре да су Миридити готови да се измире са италијанским захтевима. Они се неће измирити са тиранском владом, која је починила толика зверства на земљишту Миридита. Они очекују правду од представника Великих Сила и од Друштва Народа.

ВЕСТИ.

— **Свечано благодарење.** Данас у суботу 17. о. м. на дан рођења Њ. В. Краља Александра одржаће се у овдашњој св. Саборној цркви у 11 сати пре подне свечано благодарење.

— **Позив.** Редовна седница у Радикалном Клубу новосадском неће се одржати у суботу, него у недељу 18. децембра о. г. у 3 сата по подне, на коју се позивају сви чланови Одбора и Клуба. а посебно још наши трговци и наше занатлије. Предаваће председник Српске Трговачке Омладине, г. Јоца Рајковић о индустријалним предузећима код нас. Осим тога долазе на дневни ред редовни текући послови. — Председништво.

— **Позоришна дружина „Друштво за Срп. Нар. Позориште“.** У смислу одлуке последње главне Скупштине, Управни Одбор приступа стварању позоришне дружине, која ће наставити рад предратне позоришне дружине друштвене, те која ће путовати по Срему, Бачкој и Банату. По споразуму са Министарством Просвете, ова ће дружина преузети на себе задатак и позив дружине „Стерија“, која ради у Банату, а која има да ликвидира. Гардеробу и инвентар ове друже преузеће дружина „Друштва за Срп. Нар. Позориште“. Пошто има изгледа да ће се дружина брзо организовати и тако што пре отпочети свој рад, Управни Одбор „Друштва за Срп. Нар. Позориште“ моли старе Местне Позоришне Одборе да се обнове у местима где им је рад прекинут, те да тако наставе свој пожртвовни, родољубиви и племенити рад, помажући тиме „Друштво за Срп. Нар. Позориште“ да оно успешно врши своју националну и културну задаћу.

— **Резолуцију земаљског конгреса радикалне странке** нисмо могли донети у данашњем броју нашега листа због нагомиланости материјала, те ћемо је стога донети у идућем броју од среде.

— **Забава женске гимназије.** Новосадска држ. женска гимназија приређује данас у суботу 17. о. м. своју забаву са одабраним концертом и игранком. Забава ће се одржати у дворани хотела „Слободе“, а почетак је у 8 сати у вече. Чист приход је намењен потпомагању сиротих ученица.

— **Недељни извештај** о кретању заразних болести у Војводини за време од 20.—26. новембра 1921. Врућица: заостало 304, приновљено 38, оздравило 67, умрло 10, свега остало 265. Шарлах: заостало 641, приновљено 166, оздравило 86, умрло 24, свега остало 667. Срдобоља: заостало 6, приновљено 3, оздравило 2, свега остало 8. Дифтерија: заостало 15, приновљено 13, оздравило 14, умро 1, свега остало 13. Мрасе: заостало 80, приновљено 32, оздравило 49, умрло 3, свега остало 60. Маларија: заостало 8, приновљено 4, оздравило 3, свега остало 9.

— **Таксе на играће карте и домине.** Законодавни Одбор Народне Скупштине одлучио је, да се све карте и домине које се затеку у земљи на дан 1. јануара 1922. год. имају поново жигосати и разлика у такси од 15 дин. поново платити најдаље до 1. фебруара 1922. год. Ово жигосање вршиће финансијске власти. За жигосање карата и домина сопственици истих морају поднети писмену пријаву без таксе. Неупотребљене, нове карте по трговинама и код приватних лица на које је плаћена такса по досадашњим прописима, жигосаће се такође поново. Ова такса од 15 динара наплаћиваће се само на оне карте, на којима се познаје стари жиг и на оне домине, на чијим се кутијама види досадашња, такса, иначе ће се наплатити цела такса од 30. динара.

— **Слава ђенерала Васића.** Командант армије г. ђенерал Милош Васић слави Светог Николу и примаће честитања од 10.30 до 13 часова а после подне од 15 до 20 часова.

— **Оригинални рукопис Дантеов** налази се у поседу једног чиновника у Братислави. Тај је пергамент стар 635 година, потиче дакле из године 1286., када је Данте био 21 годину с тар. И поред толиког времена, рукопис је врло читак. Рукопис је упућен принцу од Палманове и у њему Данте моли аудијенцију.

— **Читаоцима.** Због празника св. Николе неће се радити у нашој штампарији, те ће према томе и наш лист ће изаћи тек у среду 21. о. м.

— **Такса на огласе.** По наредби министарства финансије убираће се од почетка идуће године такса на све огласе, позиве и препоруке у новинама. Такса се одређује према величини огласа.

— **„Наша Шума“.** Почетком идуће године покреће се у Сарајеву лист под горњим насловом. Директор листа ће бити др. Душан Давидовић, а претплата је 30 дин. годишње. Лист ће излазити двапут месечно.

— **Повишење жељезничке тарифе.** Од 1. јануара 1922. ступају у живот на нашим жељежницама нове тарифе. Према истима тарифе за особни промет повисују се са 15, а тарифа за робу са 10%.

— **Промет на београдским трамвајима.** На основу статистичких података установљено је да у Београду дневно се возе трамвајима 55.000 особа.

—**Смањење чиновника.** Финансијски Одбор решио је, да се у уредби за додатке унесе и смањење чиновника. Смањење ће бити постепено, тако да ће до августа месеца бити отпуштено 32.000 чиновника. Буџет ће бити тада смањен са 350 милиона динара.

—**Католичке калуђерице наставнице у Војводини.** Министар Просвете поставио је на грађанске школе у Сомбору и В. Бечкереку католичке калуђерице. Држимо да је ово постављење штетно, јер смо искусили да је васпитање у верском духу, особито када то прелази у фанатизам, штетно нарочито по наше прилике.

— **Трговина белим робљем.** Ова трговина после светског рата поново је обухватила прилично велике размере. Трговци су се и опет размилили по свету и терају свој посао добро. Пре рата постојале су интернационалне везе за сузбијање трговине са белим робљем, а одржавани су и посебни конгреси, но после рата ови су одношаји престали. Међутим ове године у јуну месецу одржана је у Женеви интернационална конференција за спречавање трговине белим робљем, под вођством савеза народа. У новије време су и у Јужној Америци подузети кораци, да се спречи усељавање белога робља.

— **Пажња публици.** Стигла је прва партија Кертесових патент цеви за уштеду огрева које се код Саве Нишевића гвожђара могу добити.

2756 1—1

— **Усљед породичне жалости** непримамо личне честитке о Св. Николи. Станко Лазић трговац. 2217 1—1

Позив на претплату.

Почетком јануара 1922. године истиче претплата на „Заставу“ старим нашим поштованим читаоцима, који се претплатише за лањску годину. Сада пак молимо оне наше поштоване пријатеље и једномишљенике, који су лањску претплату целу одједанпут унапред исплатили, да то учине и за идућу годину. Претплата на „Заставу“ остала је стара: 100 динара на годину. „Застава“ ће од 1. јануара 1922. године излазити на 6 страна, а уредништво не жалећи труда и трошкова, побринуло се за добру обавештајну службу, тако да ће „Застава“ имати увек оригиналне и најновије вести из целог света. Садржина листа биће разноврсна. Тако сем политичких питања, расправљаће се разна социјална, економска и финансијска питања, па и уметност и књижевност биће заступљена. Молимо стога све наше једномишљенике, а и остале искрене родољубе да се претплате на „Заставу“ као најстарији лист у Војводини и као лист, који већ педесет и две године заступа интересе најширих слојева народних.

Администрација.

Политички положај.

Брзојавна Агенција „Војводина“.

Београд, 16. децембра.

Криза владе.

Криза владе још није разбистрена.

У току јучерашњег дана дошло је до преговора између радикалских и демократских представника. Др. Иван Рибар, председник Парламента позвао је на конференцију радикалске делегате г. г. Пашића, Ацу Станојевића, Кресту Милетића, Љубу Јовановића, Николу Узуновића, др. Сршкића и друге. те демократске делегате Љубу Давидовића, Андру Радовића, др. Кризмана, да се посаветују о садашњој кризи, те ако икако могуће створе споразум, како би се земља из ове тешке ситуације извела. Поменути су се у згради Парламента састали синоћ у 6 сати и преговарали више од два сата. Државници по изласку нису хтели да дају новинарима никакве информације, али је наш дописник ипак сазнао, да се на тој конференцији није могло доћи до никаквог споразума, пошто су и демократи и радикали остали при својим ранијим захтевима.

У петак пре подне држали су ужи одбор радикалне странке и демократски клуб своје седнице, на којима је дискутовано о кризи, пошто је Др. Рибар још пре подне требао да однесе Краљу дефинитиван одговор о држању странака, како би круна могла мандат поверити новој личности. Настоји се још увек да се радикално-демократска коалиција одржи и она образује нову владу.

У петак после подне показивала се међу радикалским посланицима извесно попуштање, па би они, како изгледа били склони да препусте портфељ министарства унутрашњих дела демократама, ако са кандидованом личношћу они буду задовољни.

Г. Стојан Протић дао је јуче интервју сараднику загребачке „Слободне Трибуне“ па је између осталога изјавио: „Ситуација није тако тешка, као што се представља. Племенске сукобе само заоштрава непромишљена политика неких наших државника. Штампа такође не стоји на висини свога позива. Мислим, да би сами владини кругови требали да дају иницијативу да се поведу преговори са странкама које се налазе у Хрватском Блоку, пошто ће само тако моћи изгладити спор са њима“.

Синоћ је у београдским политичким круговима владао велик оптимизам у погледу образовања нове владе. По свима изгледима, већ данас у суботу биће потписан указ о новој влади, којој ће председавати г. Никола Пашић, а биће састављена из демократско-радикалске коалиције. Министар унутрашњих дела био би једна неутрална личност из демократске странке, која по мишљењу радикала не би била толико експонована у демократској страначкој агитацији. Но Светозар Прибићевић добио би портфељ министарства просвете. Не зна се да ли је ова комбинација још за сада тачна, али може лако, да у последњем моменту дође до каквог преокрета и до погоршања ситуације. Субота ће у томе питању бити одлучна.

Брзојави.

(Брзојавна Агенција „Војводина“ Нови Сад.)

Прослава Краљева рођен-дана.

Београд, 17. децембра, Рођен-дан Њ. В. Краља Александра биће врло скромно прослављен, пошто још увек траје дворска жалост. Неће се уопште приређивати никакве званичне свечаности, а само ће се у свим црквама у земљи држати благодарења.

Краљ у шетњи.

Београд, 17. децембра. Јуче пре подне око 11 сати је Њ. В. Краљ Александар прошетао у пратњи свога ађутанта београдским улицама и био бурно и срдачно поздрављен од масе света.

Претрес оптуженика по делу атентата.

Београд, 17. децембра. Београдски суд је после рада од месец дана завршио свој посао са прегледањем аката оптужених по делу атентата. Сада је суд расподелио оптужене у две велике групе. У прву већу групу спадају они оптуженици, који су радили на рушењу садашњег поретка и преврата у земљи, а други они који су били уплетени у заверу за атентат против Краља. У првој има 80, а у другој групи 42 оптуженика. Суђење ће почети ових дана.

Масарик за федерацију Средње Европе.

Праг, 17. децембра. Председник чехословачке републике Масарик и председник владе г. Др. Бенеш настављају своју акцију, у чијем ће оквиру они наставити да склапају читав низ политичких споразума са разним државама средње Европе. Они раде на федерацији држава Средње Европе, па ће ускоро Чехословачка закључити споразум са Русијом и Бугарском. Намера Масарикова је да се образује јак фронт држава против фронта западних држава које воде Лојд Џорџ, Стинес и дела Торета.

Прашка штампа се живо бави састанком Масарик-Хајнис и придају му врло велику политичку важност. Више је него сигурно, да ће на том састанку Чехословачка и Аустрија скопити један трајан савез политичке природе.

Амнестија у Мађарској.

Будимпешта, 17. децембра. Влада у Будимпешти намерава, да ускоро изда велику амнестију за све оне комунистичке оптуженике, који су за време Куновог режима починили мање кривице.

Италија интригује.

Праг, 17. децембра. У овдашњим политичким круговима се верује, да ће Италија све учинити да паралише састанак Масарик-Хајнис. Како, то се још не може знати.

Промена владе у Тирани.

Скопље, 17. децембра. Хасан бег Приштинац, који је ових дана растерао тиранску владу, сада је такође био принуђен да побегне из Тиране. Образована је сада чиновничка влада. Европска јавност прима ове вести са негодовањем, пошто се у Тирани сваких 48 сати мења влада.

Чешки листови против држања Карлових саучесника.

Праг, 17. децембра. Изјаве Андрашија, Бенецкиа и Др. Граца у Парламенту поводом претреса Карловог пуча називају прашки листови политичким фалзификатима par excellent. Такође је нечувено у целом свету, да у једном парламенту може да дође до речи и државни тужи

Карлови саучесници губе посланичке мандате.

Будимпешта, 17. децембра. Мађарска влада је ставила захтеве опозицији, да се оптужени посланици по Карловом пучу имају одрећи свога мандата, те се не могу више појављивати у парламенту, а такође ће се тек тада ставити пред редован суд, ако влада добије гаранције, да се они у својој одбрани неће позивати на гувернера и владине чланове. Иначе, ако опозиција те услове не прими, гроф Бетлен ће распустити парламент, а увешће се војна диктатура. Опозиција је ове терористичке услове била принуђена да прими.

Ирски парламенат против британско-ирског споразума.

Лондон, 17. децембра. На јучерашњој седници ирског парламента дошло је до озбиљног инцидента због британско-ирског споразума. Де Валера је изјавио, да ће гласати против споразума, пошто су делегати који су преговарали са британским делегатима прекорачили своја пуномоћија. Делегат Грифит се бранио и изјавио, да се сада споразум већ мора изгласати, пошто га је британски парламенат на најсвечанији начин ратификовао.

Енглески Горњи Дом примио је ирско-британски споразум са великим одушевљењем и по свој прилици ће га после претреса и ритификовати.

Валута.

Београд, 17. децембра. Франак 510·75, марка 36·25, аустријска круна 1·70, Париз 527, Лондон 279, Њујорк 64·80, Женева 1276, Милано 298, Праг 80·80, Берлин 35, Беч 1·07, Будимпешта 9·90.

Јавна говорница.

Одговор на молбу.

На „Једну молбу“ председнику Окр. Шк. Одбора у Н. Саду од Г. Драгољуба Н. Димитријевића у 285. броју „Заставе“ од о. г. молим Уредништво да изволи уврстити у цењеном листу овај одговор.

Г. Драгољуб Н. Димитријевић, управитељ-учитељ у салајачкој школи у Н. Саду предао је код овог надзорништва односну молбу дана 28. октобра о. г. Та молба одмах је достављена пословођи Окр. Шк. Одбора с тим, да Госп. Димитријевићу одмах изда тражено решење Окр. Шк. Одбора у Н. Саду. После тога акта Димитријевић није у тој ствари никакав нов акт предао код овог надзорништва. Иначе би ово надзорништво које није непосредно надлежно над пословима Окр. Шк. Одбора ипак било тражило начина да се тражено решење молиоцу достави.

Н. Сад, 15. децембар 1921. год.

Градско школско надзорништво.

ПРИВРЕДА.

Нова фабрика дрвене вуне (Holzwolle) у Осијеку.

Осијечки велетрговац дрвима госп, Херман Штајнер основао је у Осијеку. Дравска обала, фабрику дрвене вуне, чија се је потреба до сада у велико осећала. Наши трговци, а нарочито експортери јаја, морали су до сада да набављају дрвену вуну из иностранства, Чехословачке, Аустрије и т. д. са огромним тешкоћама. Ове тешкоће сада отпадају, јер ће наши трговци, индустријалци и експортери од сада моћи да набављају овај артикел у земљи и то много јефтиније.

Творница је уређена најмодерније и она одговара свим условима модерне технике. Ми ово домаће подузеће препоручујемо свим нашим привредним круговима. 2697 2—2

Управник: **Јаша Томић.**
Одговорни уредник: **Трива Милитар**

Телефони: 273, 138, 181.

ЈУГОСЛАВЕНСКА БАНКА Д. Д.

Телефони: 273, 138, 181.

Београд, Брод н/С, Криквеница, Карловац, Нови, **НОВИ САД,** Осијек, Суботица, Вараждин, Вуковар, Загреб.

Дионичка главница К 200,000.000·—
Резерве цирка К 50,000.000·—

Вилзонов трг 3.

New-York (Broadway) 25.

ПРИМА УЛОШКЕ на књижице и на текући рачун уз најповољније укамаћивање, те исте на захтев странке **исплаћује** у свако доба **без отказа.** Обавља банковне трансакције сваке врсте.

ИЗДАЈЕ ЧЕКОВЕ и обавља дознаке на: **БЕЧ, БЕРЛИН, БУДИМПЕШТУ, ПАРИЗ, ПРАГ, ТРСТ** и сва остала места у иностранству **најповољније** уз свакодневне берзанске курсеве.

1989 39—

Објава дражбе.

На основу одлуке кр. среског суда у Новом Саду Бр. 5563/1921. а на молбу Јоце Сим. Јовановића царинског посредника и шпедитера из Новог Сада продаће се уз моје суделовање на јавној дражби а на основу §§ 388 и 305 трг. закона 1 вагон гвожђарске робе, три вагона каустичне, соде 1 вагон коламасти и 1 вагон тоалет сапуна на погибељ и трошак фирме Никола Фрајштатлер из Беча. Лицитација ће се одржати 23. децембра ове године на Бахраховом салашу (Футошки друм). Услови се могу видети за време званичних часова у мојој канцеларији.

Др. Милорад Попов
кр. јавни бележник
у Новом Саду.

2757 1—2

Набавка меса.

27. децембра 1921, г. у Интендантури I. Армије — Нови Сад, од 11—12 сати извршиће се закључење директних погодаба за испоруку меса за време од 1. јануара до 1. јула 1922. г. за гарнизоне:

Београдски: дневна потрошња 4400 килограма.

Ваљевски: дневна потрошња 800 кгр.

Кауција 5%, страни поданици полажу дуплу кауцију.

Услови се могу видети сваког дана у Интендантурама Армијских и Дивизијских Области.

Писмене понуде примају се сваког дана до 12 часова.

Из Интендантуре I. Армије ЕБр. 17690. од 15. децембра 1921. г. 2733 1-1

Набавка макарона.

31. децембра 1921. г. Интендантура I. Армије у Новом Саду од 11—12 часова обавиће закључење директне погодбе ради набавке и испоруке 60.000 килограма разног прерађеног теста од брашна Бр. „0“, без јаја.

Услови се могу видети сваког дана код Интендантуре I. Армије, Потиске Дивизије у Суботици, Дунавске Дивизије у Београду и у Месној Команди у Земуну.

Кауција 22.000 динара има се положити означеног дана до 10 часова пре подне на каси Интендантуре I. Армије.

Страни поданици полажу дуплу кауцију.

Позивају се заинтересовани да означеног дана дођу ради погодбе.

Из Интендантуре I. Армије ЕБр. 17594. од 14. децембра 1921. г. 1732 1-3

Општинско поглаварство у Јаску.

Број 3222/921. Јазак, 8./XII. 1921.

Оглас.

На основу закључка општинског одбора, општинско поглаварство у Јаску, на дан 24. децембра 1921. у 10 сати пре подне у својој канцеларији, даваће под закуп за годину 1922. јавном усменом и писменом лицитацијом побирање општинске потрошарине од пића и меса уз следеће искличне цене:

1. Општинске потрошарине од пића 15.500 круна.
2. Општинске потрошарине од меса 500 круна.

Закупник биће дужан преузети и порез на пиће, вина, за исту годину који изнаша 6400 круна, а за коју своту мора општини гарантовати.

Ценик и услови стоје на у увиду у канцеларији ове општине, сваки дан за време радних сати.

Понуде морају бити провиђене таксеном марком од 20 динара и обложене са кауцијом 10% од понуђене суме, а у понудама мора бити наведено, да су нудиоцу познати прописник и ценик и остали услови и да на њих пристаје.

Начелник: **Станојевић.** Бележник: **Глиг. Мунцић.**

2745 1-1

Оглас.

Грађевинска Дирекција у Новом Саду овим расписује, на основу наређења Г. Министра Грађевина од 14. новембра 1921. бр. 20135. поновну офертуалну лицитацију за израду оправке полусталног друмског моста преко Тисе код Тителa, која ће се одржати по прописима Зак. Држ. Рачуноводства 3. јануара 1922. године до 11 часова у Грађевинској Дирекцији соба бр. 37.

Предрачунска сума износи 465.093 К 56 пот. од које спада:

а) на оправку патоса 194.788 К 50 п.
б) „ „ „ 116.595 „ 56 „
ц) „ „ „ 153.709 „ 50 „

Технички елаборат и сви услови за ову лицитацију могу се видети у канцеларији ове Дирекције соба бр. 37. дневно од 10—12 часова.

Понуђачи дужни су своје прописно таксиране и запечаћене понуде (снабдевене са таксеном марком од 20 дин.) лично предати комисији одређеној за лицитацију, а најдаље 23./XII. 1921. г. до 11 часова, кад ће се оферти отварати и лицитација извршити.

Накнадне понуде неће се узимати у обзир. Кауција у висини 5% понуђене крајне своте има се претходно положити најдаље тога дана до 10 часова код Обласне Финансијске Дирекције у Новом Саду, а реверс о депонованој кауцији показати комисији.

Предузимач на коме остаје лицитација надокнадиће одмах кауцију на 10% понуђене крајње своте, осим тога дужни су лицитанти показати комисији пре отварања понуда документе о својим подобностима (квалификацијама), о пријављеној предузимачкој радњи и о уплаћеној порези.

Нови Сад, 12. децембра 1921. год.

Из Канцеларије Грађевинске Дирекције, Бр. 8623. од 25. XI. 1921. 27/2 1—1

Број 4638/1921.

Оглас.

Услед закључка општинског заступства од 30/XI. 1921. обдржавати ће се 28. децембра 1921. год. у 9 сати пре подне у уреду општинског поглаварства у Голубинци јавна дражба на издавање под закуп право побирања општинске потрошаринске пристојбе од пића и меса за год. 1921.

Исклична је цена 40.000 К а дражбовати се може писмено и усмено.

Писмене понуде са жаобином у готову од 5% превиђене таксеном марком од 20 динара, имаду се прије започете дражбе предати код општинског поглаварства. Досталац имаде жаобину као јамчевину до 10% од достатне своте надопунити.

Дражбени увјети те прописник и ценик могу се видети сваки дан код општинског поглаварства.

Поглаварство општине у Голубинци, дана 5. децембра 1921.

Начелник: **Малетић** биљежник: **Станковић**

2716 1—3

Личбени Оглас.

Окружна Финансијска Управа у Сомбору даје овиме јавно на знање, да ће се дне 21. децембра 1921 у 10 сати пре подне у просторијама Окружне Финансијске Управе одржавати јавна личба путем писмених и усмених понуда ради издања у закуп у подручју општине Стапар срез Апатин право побирања пореза од пића вина, имајућег се платити точења и малопродаје вина, винског мошта и воћног вина и то за време од 1. јануара 1922. до 31. децембра 1922. безуветно.

Ако се број личби не получи исклична цена, обдржавати ће се дне 22. децембра 1921. у 10 сати пре подне друга, а ако и друга личба остане без успеха дне 23. децембра 1921. у 10 сати пре подне трећа личба.

Исклична цена установљена је у име пореза од пића вина са К 173.422·20.

Жаобина 10% од искличне цене, писмене понудо имају се до 10 сати пре подне дана 15. децембра 1921. запечаћене предати предстојнику Окружне Финансијске Управе,

Поближи увети могу се увидити у просторијама ове Окружне Финансијске Управе код управитеља писарне помоћних уреда, као и код свих овоподручних повереништва финансијске контроле за време уредовних сати.

За шефа
Окружне Фин. Управе
(Потпис нечитак).

2687 3-3

Бр. 25.—II./1921.

Објава.

Објављујем, да следећи двоје намеравају једно с другим у брак ступити и то: Младожења: Име и презиме Лазар Лазић. Породично стање неожењен. Занимање ратар. Вера источно православна. Старост и место рођења 22 године, Сремски Карловци. Станује у Сремски Карловци. Име и презиме родитеља Милош Лазић, Марија Страхинић.

Невеста: Име и презиме Ковинка Гајин. Породично стање неудата. Вера источно православна. Старост и место рођења 22 године Лок. Станује у Локу. Име и презиме родитеља Паја Гајин Катица Ђурђев.

Позивам све оне, којима је позната каква законита препрека за склапање брака именованих или каква околност, која искључује њихов слободан приступак, да то мени непосредно или путем онога општинског поглаварства, односно матичара, код којега је објава извешена, пријаве.

Ова се објава има извршити и то: у Локу и у новосадском листу „Застави“.

У Локу, 8. децембра 1921.

Димитрије Томић
државни матичар.

2690 1—2

Продавачицу

окретну лепе спољашности писмену и интелегентну, треба мануфакт. радња, место стално. Иста треба да говори поред српског још и мађарски а по могућству и немачки. — Фотографије са препорукама слати на адресу **Мануфактурна радња „Шумадија“ Суботица Штросмајерова ул. број 6.**

2725 1—2

За своју **канцеларију** тражим једног намештеника, по могућности

СВРШЕНОГ ПРАВНИКА

Ступање одмах, предност имају они који су већ били намештеници јавнобележничке канцеларије. Плата према погодби. **Др. Милорад Попов** кр. јавни бележник **Нови Сад** Дунавска 54. 2743 1—4

Важно **Важно**

ЗА ЈУГОСЛАВЕНЕ!

Једини Југословенски завод у Будимпешти.

Балканска Банка R.-T.

Váci-utca 35.

филијала

Славенске Банке д. д. Загреб.

Обавља најкулантније све у банковну струку засецајуће послове. Најприкладнија веза за брзо тачно и јефтино обављање дознака на Пешту и Мађарску.

2749 1—3

БАЛКАНСКА БАНКА БУДИМПЕШТА

Váci-utca 35.

Штампарско Подузеће „Застава„ д. д. 1522—1921.

О моди.

Предавање г. Душана Славића из Београда, на домаћем селу Новосадске Трговачке Омладине.

Као што је Бог — по Библији — створио од Адамовог ребра нашу прамајку Еву, тако се из заната развила трговина а из даљег развоја, дружења заната и трговине, родило се чедо, које смо ми назвали — мода.

Мода се родила у времену првог успеха културе, и од тада је једина самовласна владарка против чије се воље и прохтева не буне њени многобројни поданици.

На питање, можемо ли бити без моде, одговорићу вам кроз уста срп. народног песника: „Може ли бити птица без горе.“

Када се угаси живот и последњег стваралачког генија и мода ће престати са животом; а све дотле, док се буде просвета ширила и с њоме укус усавршавао, мода ће цветати и даље, јер мода је била и биће огледало нашег умног развића.

Свака стварчица при своме постанку сматрана је за луксузну моду, која је слична заразној болести. Модерни покрети имају много загонетнога у себи; по неки се такмаче у спорости са срећом, док други прелете цео свет муњевитом брзином.

Игла којом шијемо, према историји нешто је млађа од ватре, па ипак је њена форма остала иста. Она је с временом само мењала своју материју. Прва је игла била од кости, затим од рожине, доцније од бронзе, а много касније од гвожђа. А прва челична игла, као што је данашња, направљена је у Нирнбергу 1530. године; у Француској 1540., а у Енглеској 1555.

Стакло је пронађено 1200. год. пре Христа па ипак има предела и данас у Европи, где се сматра за луксуз н. пр. у неким крајевима Албаније.

Када је у XIII. веку Кристифор Бацили изумео виљушку, св. отац папа бацио је на њу анатему пропраћену овим разлозима: „Бог је дао човеку прсте да се њима служи, те сваки човек који би занемарио ову истину, огрешио би се о божији закон.“ Пуних 50 година требало је да прође, па да се анатема дигне са грешне виљушке.

У другој половини XIII. века биле су чарапе у Енглеској највећи луксуз. А у XIV. столећу сматрана је и кошуља у Француској за луксуз. А данас облаче кошуље и чарапе сви, па чак и они најсиромашнији.

Сунцобран је носио у XIV. веку само кинески цар, или онај који је по милости царској добио за то одобрење.

Прва кафана у Европи створена је у Цариграду 1549. године и била је приступачна само високој властели, а данас похађа кафану ко хоће.

У другој половини XVI. столећа, клепловање чипака, изум Барбаре Утман, само је рађено у племићским породицама, а данас се ките са чипкама и циганке.

Све до XVII. века муф је био саставни део војничке униформе, а када су и жене почеле да носе муф, онда су га из војске избацили ради човековог „достојанства“.

У другој половини XVII. века фрак је био прописно одело за посетиоце француских краљева, а данас носе фрак и и келнери.

Када је Франклин у XVIII. веку измислио громобран, верски фанатици рекли су, да је торкос божијим делима, а данас неће осигуравајућа друштва да нам осигурају куће без тог громобрана.

За Партела, који је изумео вентилатор рекли су да је вештац.

Почетком XIX. века када је Стифенсон измислио локомотиву, једни су га називали усијаном главом а други мађионичаром, а када је први пут пуштена у саобраћај, није нико хтео да седне на њу; држава је морала да плаћа путницима, да се на тој справи возе.

Пре 40 година смокинг одело израђено је по налогу и укусу великог пријатеља моде покојног енглеског краља Едварда VII. Данас је смокинг приступачан сваком,

Пре 30 година, нисте могли видети у Херцеговини жене у сукњама већ у димлијама. Данас је скоро обратан случај.

Пре 20 година аутомобил је сматран за богаташки луксуз, а данас га практично употребљавају за превоз робе.

Пре само 5 година, гледали смо на ероплане као на чудо а данас смо сви уверени, да је ероплан драгоцен изум, који ће временом надмашити сва саобраћајна средства.

Најновија мода, коју је последица рата изазвала, јесте, да је сваки постао преко ноћ трговац. Трговци су министри, посланици, чиновници, доктори, професори и женске и старе и младе, нарочито младе. То долази отуда, што се у рату иде за победом, па је успут побеђена и морална способност.

Познато је да су музеји стоваришта, где су уметници оставили поуздане документе културне историје, која упућује моду којим правцем треба да иде. Кад се зна да су у Паризу највећа сместишта уметности, онда је јасно, зашто је баш Париз извор из којег мода извире. Поред овога игра велику улогу урођен „шик“ парискиња. Свака парижанка била богата или сирота има изванредан фин укус, који их чини меродавним господарицама моде.

У Паризу има десетак радња које стварају моду за читав свет. Њихови сликари, обично уметници првог реда, заиђу по музејима, галеријама слика, библотекама и т. д. па са тамошњих слика снимају разне шешире, прерађујући у више облика, те их онда доносе у радионице где служе за моделе и т. д. Ако такав шешир наиђе на опште допадање на тркама, шеталиштима и у познатим салонима, онда постаје — мода и израђују се после у хиљадама примерака.

Слична мода шешира постаје и мода хаљина. У отменим кројачким салонима, даме се саветују са уметницима кројачким по читаве часове, како да се сашије нова хаљина. И тек пошто се такве хаљине допадну маси постају — мода. Тада узму модни журнали пропаганду у своје руке и разнесу, на тај начин створену нову моду, по читавом свету.

Првобитно су модерне хаљине биле изложене на лутками, у најновије време увидело се да хаљине много боље стоје на живом бићу. С тога се у Паризу по већим радњама сусрећу живе лутке. Лепушкасте и стасите девојке имају ту задаћу да по читав дан шетају по радњи у најмодернијим хаљинама.

Женски свет води строго рачуна о том шта се човеку допада на жени. И што су човекови прохтеви већи, у толико им женски свет све већма излази на сусрет. Тако су постали деколтеи, прво дискретни. па све већи и већи, врат, рамена, груди, руке. Када је ово човеку постало обично онда су женске ишле даље. Поред деколта груди и рамена, почеле су деколтовати и леђа. У почетку мало, па све више док се није дотерало у виду римске цифре V до самог појаса.

Овај поступак женин дао је повода једном њујоршком листу да запита научњаке: где је граница између пристојности и моде?

На ово питање одговорио је г. Рајс професор Колумбријског универзитета. Он прво утврђује, да је данашњој моди циљ, да што боље испољи форме тела и по том поставља ове три тезе:

1.) Пристојност је нешто конвенционално.

2.) Данашња мода, која обара конвенције, јесте непристојна.

3.) Непристојне су моде деморализаторске.

Јест, али је врло тешко одредити где је прелаз из пристојности у непристојност. За пристојност као и за лепоту нема утврђених граница.

Морални идеалиста није задовољан са данашњом модом, у њему се буне осећаји, што се женски свет окреће према ветру.

Наш песник Шантић каже: „Данас више цуре као прије нису, поштење се њино са временом слаже“. А покојни чика Љуба Ненадовић певао је: „Просвета, мора свуда се шири, мали образи мали пешкири“.

У последње време превлађује практична мода, јер се сваким даном опажа очевидна тендеција, да се на хаљине потроши што мање материје. Та реформа почела је 1908. године са увођењем узане директор хаљине. С тим у вези донела је мода 1914. године краћу сукњу, 1915. још краћу а 1919. године отишла је у крајност, наиме ова сукња једва је покривала колена.

Поводом тога донео је један енглески лист чланак под насловом: „Тенденција да се иде не обучен“. У чланку се даље набраја шта ie све женски свет одбацио са своје тоалете: У отменим круговима не носи се више доња сукња т. зв. жипон, затим блуза, траке на шеширу, ауфпуц, и шлајер. А што се тиче мидера и појаса њима је давно одзвонило. Што је у осталом сасвим паметно, само не треба ићи у крајност, јер ће онај обешењачки Енглез да настави голицање.

Но, то опет не значи да не треба ићи са временом. Једна особа може бити обучена по последњој моди, па да опет не буде модерна. Поред одела мода тражи и модеран стас, ход, еластичност, лакоћу, одмереност, интелигенцију и савремен ум. Често пута видимо богату сељанку обучену по последњој моди, па ипак је довољан само један поглед, па да будемо на чисто одакле је од ког је племена.

Према принципима моде, једноставна тоалета, па ма била и сиромашна, даје израз отмености; а богато обучена жена, ако нема горње особине, постаје смешна и непристојна.

Завршујући овај мој рад о моди морам трговцима ставити једну напомену: Од моде до бофла само је један мали скок; трговац мора бити такође савремен, стално у контакту са свима појавама моде, и врло опрезан, јер може да испадне да тај скок укњижи на страну расхода,

---

Припослано.*)

У своју одбрану!

Част ми је замолити Уредништво, да би извољело у наредном броју свог цијењеног листа дати мјеста слиједећој изјави.

У 10-ом броју „Истине“ од децембра т. г. у отвореном писму, упућеном г-ну Јевђевићу, напао ме је на недостојан начин г. Н. Милетић, капетан авиатичар, износећи неистину за неистином.

Да бих упозорио ширу јавност и умирио своје пријатеље, изнијећу цијелу ствар, како је текла, а као свједоке позивам баш ону господу војне лекаре, са којима ме г. Милетић држи заваћена, а који су сазнавши прије мене за писмо у „Истини“ дошли код мене да ме увјере да им је цијела ствар била непозната и да писање г-на Милетића осуђују и као лекари и као људи.

Господин капетан Милетић је одмах послије пада са авијона био донесен у операциону салу Државне Болнице, као у најближу санитетску установу, гдје му је била указана прва помоћ. Пошто је утврђено, да је исти потпуно присебан и способан за пренос, био је пренешен војничким аутом у сталну војну болницу Петроварадин, гдје се према наредби Министарства Војног лијече и негује сви војници и официри.

Било је случајева, да се официри примају на лијечење и у Државној Болници, али дотични имају да изразе жељу за то и готовост, да ће сами лично сносити све болничке трошкове; да је г. Милетић изразио ту неку готовост, био би му смјеста удовољио. О каквом безсвјесном или чак полумртвом стању, како он то наводи, није могло бити ни говора, што ће се у своје време и на другом мјесту доказати.

У погледу апарата за истезање ноге истина је, да је г. др. Милер од мене тражио, а истина је да му га нијесам дао, али једино из разлога, што болница тражених апарата ни до данас нема, већ од случаја до случаја са болничким ковачом и дрводељом импровизира сличан апарат, као што већина хирурга раде. За истинитост моје тврдње може у свако доба посвједочити управник Државне Болнице, који најбоље зна, какву муку мучимо и без апарата и без инструмената. Да сам имао тих апарата не бих био у партији за набавку инструмената Буџета за 1922. годину предложио набавку од 4 или 6 сличних апарата, за што ми уз Управника Болнице може посвједочити и Здравствени Одсјек за Б. Б. Б. Али рецимо и то, да је болница имала 2—3 слична апарата, зар бих ја смио изван болнице давати државну имовину, и зар бих смио оставити оволику болницу без истих у мјесту, гдје се тако често дешавају сломови костију?

Ако је баш г. Милетић хтио по сваку цијену да се на некога тужи, требао је на првом мјесту да се тужи на Министарство Војно, које на честе представке лекара за набавку сличних апарата, није одобравало кредите.

Више од годину дана, и то не из користољубља, био сам хонорарни војни хирург у Петроварадину и то под условом, да, осим изузетних случајева, само два пута недељно посјећујем војну болницу, а да све операције и теже болеснико лијечим у Државној Болници, што сам и радио. Ја сам за то вријеме свакојег војника а још прије официра, којему је био потребан мој свакодневан преглед, било ради лијечења било ради успоставе дијагнозе, давао пренијети у Државну Болницу. То сам исто учинио и са оним војником сломљене ноге, али не ради апарата, како то г. Милетић тврди, већ ради свакодневне контроле његове сломљене ноге. Тај мој поступак иде више у прилог мојој лекарској савјести, него ли као неки аргуменат капетана Милетића, којим је он хтио дати апарат. Ако је збиља г. Милетић био увјерен у свемоћност тога апарата, зашто није тражио да буде пренесен у Државну Болницу онда пошто је к себи дошао!!?

Човјек се мора и чудити и смијати читајући наводе г. Милетића кад каже: „да ја из мрзости према г. Управнику Војне Болнице, са којим, узгред буди речено, живим у пријатељству, нијесам хтио дати апарат, а да сам из суревњивости и зависти према г. др. Милеру настојао, да капетан Милетић остане сакат“ Чудновата логика а још чудноватије тумачење лекарског морала и савјесности!! Морам признати, да сам на такве појаве и приче до сада наилазио, и то ријетко, само код најпростијих сељака, никада код интелигенције, а најмање сам то очекивао од једног официра, који је онако дуго ратовао као г. Милетић. Исти господин ваљда не зна, да сам као лекар са истом преданошћу лијечио Турке, Њемце па и Мађаре, са којом сам лијечио и браћу Србе, те да ни један честит и савјестан лекар не може никада гледати у болеснику и рањенику свог непријатеља, па био ма које вјере и народности. Ако је г. Милетић у току ратовања у том погледу учинио онаква искуства, као што их у свом писму истиче, у чему ни дао Бог не смијем вјеровати, онда чини веома слабу услугу мојим колегама из српске војске.

За моју савјесност, лекарски рад и за све остале нанесене ми клевете дати ћу прилике г. Милетићу, да их још једном пред судом потврди и то баш у присуству од њега именованих лекара. Кораци су зато већ предузети а о резултату извјестићу о томе у своје вријеме јавност.

Захваљујући Уредништву на љубазности, биљежим се с особитим поштовањем 2747 1—1

Нови Сад, 12. дец. 1921. год.

Др. Станко Матановић
шеф хируршког одјелења Држ. Болнице.

*) За ствари под овом рубриком уредништво не одговара.

Личбени Оглас.

Окружна Финансијска Управа у Сомбору даје овиме јавно на знање, да ће се дне 21. децембра 1921. у 10 сати пре подне у просторијама Окружне Финансијске Управе одржавати јавна личба путем писмених и усмених понуда ради издања у закуп у подручју општине Немеш-Милитић срез Сомбор, право побирања пореза од пића вина, имајућег се платити точења и малопродаје вина, винског мошта и воћног вина и то за време од 1. јануара 1922. до 31. децембра 1922. безуветно,

Ако се број личби не получи исклична цена, обрдржаваће се дне 22. децембра 1921. у 10 сати пре подне друга, а ако и друга личба остане без успеха дне 23. децембра 1921. у 10 сати пре подне трећа личба.

Исклична цена установљена је у име пореза од пића вина са 84,840 круна.

Жаобина 10% од искличне цене, писмене понуде имају се до 10 сати пре подне 15. децембра 1921. запечаћене предати предстојнику Окружне Финансијске Управе.

Поближи увети могу се увидити у просторијама ове Окружне Финансијске Управе код управитеља писарне помоћних уреда, као и код свих овоподручних повереништва финансијске контроле за време уредовних сати.

За шефа
Окружне Фин. Управе
(Потпис нечитак.)

2686 2-3

НАЋИЋЕТЕ

за властиту порабу као и за ДАРОВЕ предмете из злата и сребра, наките, уре, ланце, прстене, наушнице, наруквице, крстне спомен-колајне, те од разних погребштина све што тражите

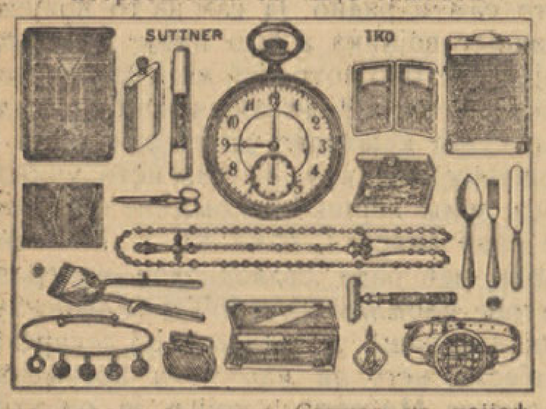

код познате тврдке Сутнер уз најјефтиније дневне цијене у најлепшој, модерној израдби. И жлице, ножеве и вилице, шкаре, жепне ножеве, дозе за цигарете и духан, за бријање, нажигаће и т. д. садржаје сјајни каталог са сликама од:

Творничке тврдке

Х. Сутнер, Љубљана

бр. 920. 2509 3—12.

Прворазредни иноземни

ПЛИНСКИ И ЉЕВАЧКИ КОКС

иноземни угљен те ковачки угљен, добавља на вагоне хитно

Славонско Трговачко Друштво Угљена

Кауфман и другови

Брод на Сави

Филијала Нови Сад

Брзојавна адреса: Antracit Нови Сад.
Телефон број 283. 2738 1—1

Трговачки и Пољопривредни недељни лист на српском и мађарском језику излази 1. јануара 1921.

Уредништво и администрација футошка ул. број 24. (Рапид)

2741 1—1

Најновија књига:

Др. Август Форел

ПОЛНО ПИТАЊЕ

Сидржај: Плођење живих бића. — Еволуција или порекло живих створова. — Природне погодбе и механизам полног парења. — Трудноћа. — Наспрамне сполне облике. — Полни прохтев. — Љубав и остала зрачења полног прохтева у људској души. — Етнологија и историја полног живота и брака. — Полна еволуција. — Полна патологија. — Улога сугестије у полном животу. — Љубавничко пијанство. — Полно питање у односу на новац, својину, проституцију, подвођење и куповно наложништво. — Утицај средине на полни живот. — Вера и полни живот. — Право у полном животу. — Медицина и полни живот. — Полно питање у политици и политичкој економији. — Еугенизам. — Полно питање у педагогији. — Полни живот и уметност. 2742 1—6

Књига је великог формата са 508 страна. — Цена 50 динара

Издавачка Књижара „Напредак“ Београд.

НОВЕ МОДЕРНЕ СТАНОВЕ,

локале за радњу или канцеларије у кући у **Његошевој улици** (Андраши) број 8 код **„Беле Лађе“** преко пута, коју дижем на два спрата, издајем на 3 или више година. У септембру моћи ће се уселити.

Приземно: 4 локала са излогом и два магазина. Један стан: 1 соба, 1 кујна и 1 комора.

I. спрат: 2 стана: Један стан са 4 а други са 3 собе, сваки једно предсобље 1 купаоницу, 1 предсобље од 1 кујне 1 коморе и 1 соба за служавку.

II. спрат: исто као горе.

Таваница: 2 стана, по 2 собе, 1 кујна 1 предсобље 1 комора уједно и 1 купаоница. Општа кујна за прање и таван. Испод куће 2 подрума. Извешћа даје **Б. К. Његошева** ул. бр. 8 где се и план може видети.

2727 1—1

НА ПРОДАУ!

1 плац 16 фати широк са кућом 10 фати широка, у истој се налази **гостиона** са 2 собе, нус исту су постављене нузгредне стаје као **2 собе, подрум, кујна, шпајз, штала** и **комора** што је све од чврстог материјала. Иста се налази на сред села.

Продаје се из слободне руке.

Упитати се код доле потписаног: ПЕТАР СМИЉАНИЋ власник и гостионичар Војка.

2755 1—3

Своје две куће

бр. 170. и 171 у Старом Футогу продајем из слободне руке, куће су на најживљем месту, рефлектанти нека се писмено обрате на сопственика

Момчила Мирковића, Ћуприја, Србија. 2750 1—3

Купио бих

у добром стању 2 потпуне парне

вршаће гарнитуре

самоходне, 6—8 коњских снага.

Понуде слати на

Фридрих Шнајдер

2676 4-4 Нови Сад, Темеринска ул. бр. 19.

За велико

увозно и извозно подузеће у Београду

потребна је перфектна КОРЕСПОДЕНТКИЊА

са потпуним знањем стенографије и писања на строју, Плата добра. За адресу обрати се на администрацију овога листа. 2730 3—4

КУЋА за продају

У Андрашијевој улици број 26. једна кућа за продају из слободне руке.

Запитати се може на истом месту.

2740 1—1

ВИНА

новог, овогодишњег и старог на велико и на мало — добија се најбоље и најјефтиније код 2558 3—3

Мике Трифуновића и Друга
Нови Сад, Дунавска улица бр. 36.

Француски и енглески учим децу — долазим и у кућу, пишите једну дописницу у **Петроварадин,** Јуришићева ул. бр. 159 — а ја ћу одмах доћи.

2753 1—1

ПЕРФЕКТНУ

Коросподенткињу

и стројописарицу, немачког и српског језика тражи Полак и Реслер (Футошка ул 53)

2723 1—2

Чувајте се мишева и штакора!

Најуспешније их можете таманити са куживом, које добивате у најбољој врсти и увек свеже код **„Југословенског Серум-Завода Д. Д.“ Загреб,** Биеничка цеста бр. 21. Телефон 14—45 Брзојави: **Серум, Загреб.** 2689 1—2

Начелник среза апатинског

Број 6082/1921.

Стечај.

Расписујем стечај на упражњено место општинског писара у Сонти. Берива су му: 1200 динара годишња плата. 400 динара годишња станарина и месечно 350 динара скупаринског додатка.

Молитељи нека своје прописно инструисане молбе предложе најдуже до 1. јануара 1922. године.

У Апатину, 6. децембра 1921. год.

В. Крстић,
начелник среза.

2746 1-1

Београдска фабрика машина и гвоздених конструкција А. Д.

Гради све врсте гвоздених конструкција за мостове, кровове, водојаже, дизалице за електрични и ручни покрет, окретнице за локомотиве и вагоне, резерваре и т. д. Вагонете за узане пруге. Израђује шрафове и нитне. Моторе за бензин и нафту, комплетне инсталације пивара, фабрика шпирта и инсталације за хлађење и израду леда. Ливене делове од гвожђа и метала највећих размера обрађене и необрађене. Телефон 15—64. Телеграм „Ливница“ Београд. Поштански фах 215.

2748 1—14

ПО НАЈПОВОЉНИЈИМ ЦЕНАМА ПРЕПОРУЧУЈЕ

ПОМОДНА ТРГОВИНА БРАЋА Х. ГАБАЈ КОД „КРУНЕ“

БЕОГРАД, Кнез Михајлова улица 33.

Астраган Іа за капуте и мантлове 1 0 цм. дин, 120.
Нарамак имитација **брајтшванца** 130 цм. дин. 140.
Сомота и кадифе црног и у боји за капуте, хаљине, бунде и друге потребе по врло повољним ценама.
Штофова мушких од чисте вуне дин. 90.—250.
Штофова за панталоне од чисте вуне дин. 160.
Штофа женског **Габардина Трикотна Шержа** у ширини 130 цм. сама чиста вуна од цене 70—160. динара.
Дубле Штофа за капуте и мантлове 140 цм. од динара 120—250.
Велур Делена у најмодернијим бојама од чисте вуне ширина 140 цм. од динара 120—160.
Шалова, цибелинских марама у величини 10/4, 9/4, 95 цм., 85 цм. од цене динара 27, 34, 99, 115, 288, 296, 320 и 374.
Порхета, Марама порхетских, Меблштофа, Завеса чипканих и тилских, Батиста, Цица, Маркизета, по врло јефтиним ценама.
Штофаних Гарнитура, 2 креветска и 1 асталски чаршав од цене 400—800 динара.
Свиле за венчанице и хаљине у разним бојама.
Атлази за јоргане 140 цм. динара 170. 160 цм. динара 200, као и сав прибор за **мушка** и **женска одела.**

КОРИСТИТЕ СЕ ПРИЛИКОМ.

Цена за рекламу. 2735 1—3

ИСКЉУЧЕНА СВАКА КОНКУРЕНЦИЈА.

Позор трговцима!

Приспела нам је велика партија **шнир-пархета, пархета, вељура и штофова** у врло лепом избору, које продајемо по фабричкој цени.

Роба је првокласног квалитета.

У интересу је сваког трговца да нас посети и прегледа наш велики лагер. Наруџбине са стране шаљемо поштом, лађом и жељезницом.

Велико стовариште мануфактурне робе

МАТЕЈИЋ И КОМП.

БЕОГРАД,

Рајићева улица број 12.

2731 1—3

У току идућег месеца изаћи ће из штампе

ЗАКОН О ТАКСАМА

објашњен његовим правилницима и протумачен службеним одлукама и објашњењима, од

Б. Робичека,

НАЧЕЛНИКА ГЕНЕРАЛНЕ ДИРЕКЦИЈЕ ПОСРЕДНИХ ПОРЕЗА.

II. Део.

Ово је издање једно од најтачнијих и обухватило је и све прописе о таксама и пристојбама, из закона о државној трошарини, таксама и пристојбама, са свим изменама и допунама које је учинио Законодавни Одбор Народне Скупштине. Тако исто у ово издање унете су не само све измене и допуне правилника но и сва најновија објашњења за целу Краљевину.

Цена је овоме издању 30 динара.

Претплату треба слати Графичком Предузећу „Просвета“ Д. Д., Београд, Цара Уроша бр. 8. 2719 1—3

ШТОФОВА — чешких цајгова највеће стовариште код

Ђере Г. Аврамовића, Београд

Цене фабричке. • Вука Караџића ул. 18. Цене фабричке.

2736 1—3

Првог реда

поморанџи и лимунова

приспело је и може се добити по најјефтинијој цени код Шаламона Бергера, Н. Сад Уставска ул. 3. Телефон 157.

2715 3—3

Ia врста штајерских

ЈАБУКА

2724 2—3

приспела је и може се на велико добити- Футошка ул. 43/а у дворишту.

Мануфактурна трговина
Браћа Миросављевићи, Нови Сад

потребује КОРЕСПОДЕНТА или Коресподенткињу

вични српској и немачкој коресподенцији. Даље потребује једног старијег и једног млађег **помоћника** који осим српског језика говори немачки и мађарски

2679 2—2

ЛЕПОТА

коже лица, врата и руку, као што и бујни пораст косе постизава се само разборитом и вјештачком негом. Тисућа признаница приспјело је из свих земаља свијета за љекарника Фелера: **„Елса“ љиљано мпечни сапун** најпријатнији, најфинији и благи „сапун лепоте“; 4 комада са замотом и поштарином 98 круна.

„Елса“ помада за лице одстрањује све нечистоће коже, сунчане пјеге, суједице, наборе и т. д, чини кожу њежном, ружичасто-бијелом и чистом. 2 порцуланска лончића са замотом и поштарином 52 К.

„Елса“ танохина помада за пораст косе јача власиште, запријечује испадање, ломљење и цијепање косе, прхут прерану сиједост и т. д. 2 порцуланска лончића са замотом и поштарином 52 круне.

Препродаваоци добивају попуст у нарави ако наруче најмање 12 ком. сваког артикла.

Равно: Љиљаново млијеко 15 К.; Бркомаз 8 К; најфинији Хега-пудер Др. Клугера у великим оригиналним кутијама 30 К; најфинији Хега-прашак за зубе у патент кутијама 30 К; пудер за госпође у врећицама 5 К; Прашак за зубе у кутији 7 К; у врећици по 5 К; Sachet миомирис за рубље 8 К; Schampoon за косу 5 К; руменило 12 листића 24 К; фини парфем по 40 и 50 К; Жеста за косу 58 К; за ове разне артикле рачуна се замот и поштарина посебно. 2510 2—9

Еуген В. Фелер, љекарник Стубица доња Централа бр. 144. Хрватска.

Млину Вој. М. Бркића у В. Селу потребан је

надмлинар

и један млинарски помоћник

Са потребним документима обратити се на адресу: Пожаревац, Жељезничка ул. 450. Ступити може одмах.

2671 4—4

Најбоља и најјефтинија сремска

ВИНА

из сопственог винограда од 50 л. на више добићете код

И. Мацедонић, Нови Сад

2720 **Јована Суботића ул. 23.** 2—6

Једино и највеће складиште свих кино потребштина имаде само генерално заступство за целу С. Х. С. државу Krupp-Ernemann Werke G. m. b. H. Dresden

Уз оригиналне творничке цене.

Траже се заступници — **Продаја са складишта**

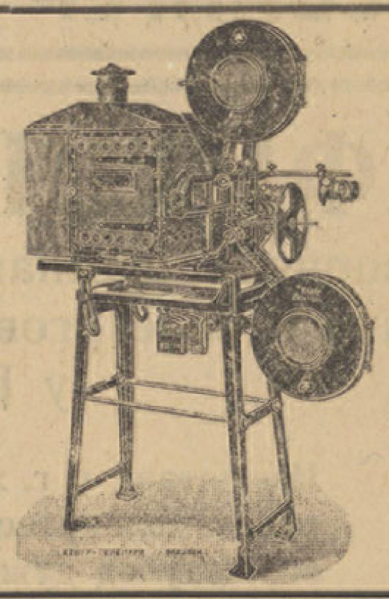

КИНЕМАТИК

I. специјални завод за електро и кино индустрију у Загребу

УНГЕР И ЛАТАЧИЋ

Пословница: Маровска у. 10. Телефон 22-68
Радиона: Самостанска ул. 5. 1890 9-9

Гвожђарска трговина

ЂОКЕ М. МАРИЋА СИН У РУМИ

Потребује једног помоћника и два шегрта који могу ступити одмах. 2664 5—5

Бузиашка природна угљична киселика

по цени од 340·— круна по 10 кг. може се добити код тврткe

Јулије Бауер, Н. Сад

стовариште пива — празних сопствених ваљка се прима на пуњење. 2474 16—

По повољној цени за

продају

Машинерија једне комплетно модерне творнице леда и то: 1 Парни казан за парне машине, 1 компресор, 1 генератор са припадајућим казанима. — Упитати код **Леополда флеша и др.** стовариште боја Нови Сад. 2731 3—3

Цигљана

на Карловачко-Земунској прузи продаје се.

Обратити се **Кристан Паул** Нови Сад, Вилзонов трг 7—8. 2752 1—2

Локал за дућан

са 2 собе, кухињом, шпајзом пушницом магазином, шталом и др. издаје се у најам. Локал је усред села на најлепшем месту. **Власник**

Миша Бановачки Голубинци. Срем.

2744 1—1

Свима пријатељима мога дома јављам, да ове године **крсну славу**

„Св. Николу“

усљед болести у кући не могу славити. Пријатељско поздравље! Бошко Н. Мештеровић. 2754 1—1

Комисионо-увозна трговина

Јована С. Обрадовића

Телефон - Београд-Сава - Карађорђева 69

Препоручује нарочито г. г. трговцима из унутрашњости, своје добро снабдевено стовариште мануфактурном и галантеријском робом, као: мушке и женске **штофове, порхете, фланеле, сатине** и т. д. **Зимско рубље** (Јегер и др.) **Чарапе,** свилене, кончане и памучне; **обућу** — „Тел“ и „Валтон“; француске **тоалетне сапуне** и др.

ПРОДАЈА НА ВЕЛИКО и МАЛО.

2734 1—3

Оглашујте у „ЗАСТАВИ“

Хелерове бонбоне
Чоколаду Хелер
Чоколаду Ригер
Чоколаду Талмоне
Чоколаду Колер
Какао: холандески од кр. двор. добав. В. Ј. Бон & Комп. Амстердам
Мараскин далматински
Ликери шпецијалитети
Вина дезертна
Чај руски и кинески
Сенф француски
Сиреве дезертне

уз творничке цијене на велико нуђа са складишта

Агентура деликатеса

И. ДУЧИЋ

Влашка улица 46а Телефон 2-73

Загреб.

2683 3—5

Божићне и новогодишње уметничке

Карте (дописнице)

на мало и велико могу се добити у

у Фуксовој Трафици, Н. Сад

Краља Петра улица број 13.

Огласе за све новине прима по умереној цени. 2751 4—3

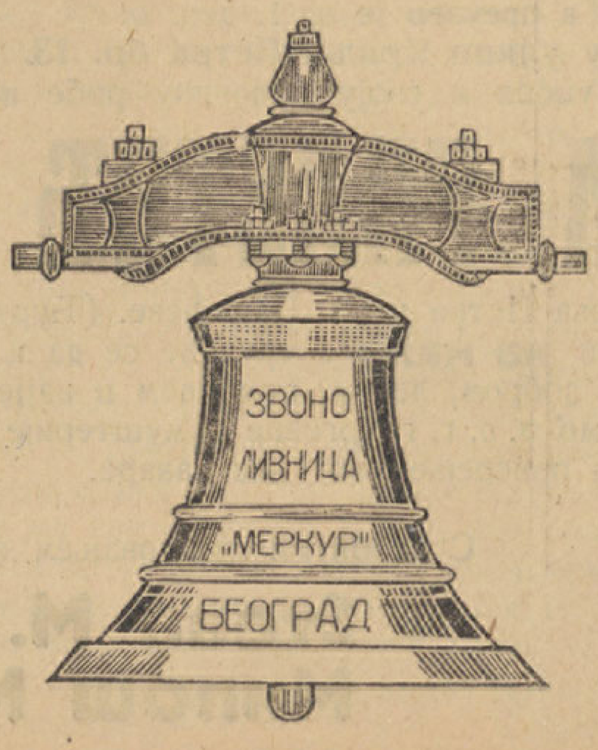

Звоноливница „Меркур“

САВЕ ЛОЗАНИЋА

БЕОГРАД, Позоришна бр. 40. и Сењанин Иве бр. 4. у сопствено згради.

Израђује и препоручује **звона** за школе и цркве у свима величинама од 5 до 3.000 кгр. у једном комаду са натписом и без натписа по најновијим моделима (НОТРДАМ) за које гарантује за издржљивост и хармонију као и за цене без конкуренције. — Цене шаљем на захтев заинтересованима.

Телефон 13-39. 2159 11-12 **Адреса за телеграме: ЛИВНИЦА „МЕРКУР“.**

КОКС 2728 2—6

гарантирано прави француски за ложење собних фуруна, приспео и добије се у свакој количини постављено у кућу, на дрвари и угљари

БРАЋЕ КРАЈАЧЕВИЋ

Нови Сад, Телефон број 165.

Камени угљен на путу, пребиљежбе се примају

Важно за трговце ! јајима и експортере

ДРВЕНУ ВУНУ

(Holzwolle) изврсне каквоће производи и добавља јефтино и брзо.

Творница дрвене вуне Хермана Штајнера Осијек Дравска обала Телефон бр. 234

Једина творница ове врсти у Краљевини С. Х. С.

696 2—2

ПРЕМЕШТАЈ РАДЊЕ!

Уз поштовање извештавам цењену публику, да сам своју радњу пренео у сопствену кућу, у **улици Краља Петра бр. 19.** у просторије бивше радње **Ђуле Штајнера** Стовариште робе коју сам преузео у радњи распродаћу до божићних празника уз снижену цену као

БОЖИЋНУ РАСПРОДАЈУ,

а потом ћу у истим просторијама отворити првокласну радњу женске и помодне мануфактурне робе. Мушке конфекције и кратку робу у целини или у већим количинама за препродавце по врло јефтиној цени. 2710 3—9

ЛЕВИНГЕР **трговина помодне робе Н. Сад Краља Петра (Главна) ул. број 19.**

Целокупан берберски алат,

са два врло фино израђена огледала и две столице, као и сав остали прибор продаје се.

Ко жели да купи нека се обрати на

Лазара Николића у Турији.

2712 3—3

„ФРУШКОГОРАЦ“

творница шампањера по француском начину и велетрговина вина у боцама К. Д. у Новом Саду.

2708 3—6

Извештава г. г. хотелијере, ресторатере, бареве и деликатесне радње, да имаде на стоваришту од дужег времена одлежаног шампањера, као и разна стара фрушкогорска вина у боцама. Налози се извршују брзо и тачно.

ЧАЈ **најчувенији московски од фирме**

Браћа И. и С. Попов

долази.

2718 2—3

Главно стовариште за Нови Сад и околицу:

В. Коларски

Гвожђарска трговина Ђорђа Радивојевића

у Вуковару потребује

помоћника

вешта и способна у гвожђарској струци.

2691 2—3

Уверите се

и погледајте наипре цене у излогу **ДРОГЕРИЈЕ „ХИГИЕЈЕ“** у Новом Саду. Видећете велику разлику, како у цени, тако и у избору, нарочито у француској парфимерији, која је ових дана приспела. — Једна боца велике колоњске воде 2·10. 2610 3—10

У пажњу Г. Трговцима!

Препоручујем моје богато сортирано стовариште Енглеске, Чешке и Талијанске мануфактурне робе. — Мушких и женских штофова, штрукса, цајга, зефира, кретона, платна и т. д. 2698 2—3

Влада Јелић, Нови Сад Пашићева (Ћурчијска) **бр. 4.**

2 ЛОКАЛА

за издавање са порталима у главној улици на пијаци.

У Старој Пазови Срем, обрати се на ЈОВАНА ВУЧЕВИЋА.

2692 3—3

Американски Бар—Орфеум

Од 17. новембра сасвим нов сензационални програм. — Светске атракције. — Почетак у 10 с. увече.

2451 28—

Американски Бар—Орфеум

Захваљују се

Дунђеров и Ралетић, трговци

помодно мануфактурне трговине у Новом Саду

свим својим п. п. г. г. трговцима и муштеријама на 15 годишњем поверењу и потпомагању нашег вредног, солидног, тачног и поштеног рада.

Дунђеров и Ралетић

ликвидирају (деле) своју заједнички стечену трговину, постојећу на ћошку Главне (Краља Петра) број 2. и Ћурчијске (Пашићеве) улица број 1.

СТЕВА М. ДУНЂЕРОВ

иступа из горње фирме, а преузео је од 1. дец. о. г. **Левингерову помодну трговину, постојећу у улици Краља Петра бр. 13. преко пута Плавшићеве апотеке и Лебарске улице** у коју уноси и своју половину робе из горње трговине.

МИЛОШ М. РАЛЕТИЋ

остаје и даље у старом локалу: ћошак ул. Краља Петра и ул. Пашићеве. (Ћурчијске). Обе фирме водиће своје трговине и даље **на велико** и **на мало** а трудиће се да п. п. г. г. трговце и муштерије солидно, тачно и поштено увек са добром, лепом, помодном и најјефтинијом робом у богатом избору послуже и задовоље. — Молимо п. п. г. г. трговце и муштерије да нас и од сад као и до сад у нашем раду потпомогну и са пуним поверењем код нас пазаре.

С особитим поштовањем и поздравом унапред благодаре

Стева М. Дунђеров
Милош М. Ралетић

2682 4—4